

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL INTELEKTINĖS
NUOSAVYBĖS APSAUGOS KOORDINAVIMO KOMISIJOS SUDARYMO“ PROJEKTO
(toliau – Projektas)**

(TAP Nr. 20-308; TAIS Nr. 20-2724(2))

2020-05-28 Nr.

Vilnius

Projekto rengėja: Teisingumo ministerija

Projekto tikslas: užtikrinti valstybės institucijų ir įstaigų veiksmų intelektinės nuosavybės (toliau - IN) apsaugos srityje koordinavimą ir sudaryti prielaidas valstybės politikos IN apsaugos srityje formavimo ir įgyvendinimo konsolidavimui

Dabartinė situacija: egzistuojanti IN apsaugos sistema yra fragmentuota ir išskaidyta bei nėra užtikrintas koordinavimas. Atskirų ministerijų reguliavimo sritims priskirti atskirų sričių politikos formavimo klausimai:

- Kultūros ministerijai – autorių ir gretutinių teisių apsaugos srityje;
- Teisingumo ministerijai – pramoninės nuosavybės (t. y. patentų, prekių ženklų, dizaino) apsaugos srityje;
- Žemės ūkio ministerijai – žemės ūkio produktų geografinės nuorodos, augalų veislių teisinė apsauga;
- Ekonomikos ir inovacijų ministerijai – IN apsaugos integravimas į valstybės politiką investicijų, eksporto skatinimo, technologijų, inovacijų sritis (įskaitant pramoninės nuosavybės apsaugos užsienyje išlaidų kompensavimą), taip pat gerinant aplinką smulkiojo ir vidutinio verslui aktyviau naudoti intelektinės nuosavybės teises;
- Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai – švietimo apie IN integravimas į formalųjį ir neformalųjį švietimą, IN apsaugos užtikrinimas mokslinių tyrimų srityje ir eksperimentinės plėtos srityje mokslo ir studijų institucijose;
- Užsienio reikalų ministerijai – IN apsaugos aspektų tarptautinės prekybos srityje koordinavimas.

Be to, Lietuvos radijo ir televizijos komisijai priskirtas autorių teises pažeidžiančių interneto svetainių blokavimas. Dėl IN teisių gynimo civilinės teisės priemonėmis sprendžia teismai, o taikant administracines ir baudžiamąsias priemones – taip pat dalyvauja policija ir prokuratūra, muitinės priežiūros priemonės taiko Muitinės departamentas.

Tam tikri IN apsaugos aspektai nėra priskirti jokios valstybės institucijos kompetencijai (pavyzdžiui, komercinių paslapčių apsauga, ne žemės ūkio produktų geografinės nuorodos, tradicinės žinios ir tradicinės kultūrinės išraiškos, teisių gynimo koordinavimas).

Pažymėtina, kad Pasaulinės intelektinės nuosavybės organizacijos (PINO) ekspertai 2018 m. pateikė ataskaitą „Rekomendacijos dėl klausimų, kurie svarstyti rengiant intelektinės nuosavybės strategiją Lietuvai“. Viena iš pagrindinių rekomendacijų – stiprinti intelektinės nuosavybės klausimų koordinavimą ir sumažinti valstybės institucijų kompetencijų šioje srityje fragmentaciją.

Projekto esmė: Projektu siūloma sudaryti Vyriausybės Intelektinės nuosavybės apsaugos koordinavimo komisiją (toliau – Komisija) iš ministerijų, kurios dalyvauja formuojant valstybės politiką IN apsaugos klausimais, aukšto lygio atstovų ir kitų institucijų, atsakingų už IN teisių gynimą, atstovų, pavedant Komisijai koordinuoti valstybės institucijų veiksmus IN apsaugos srityje.

Pažymėtina, kad intelektinės nuosavybės apsaugos koordinavimas yra horizontalaus pobūdžio funkcija, susijusi su daugelio institucijų kompetencija. Be to, proveržis IN apsaugos srityje būtinas valstybės strateginių tikslų pasiekimui, IN apsaugos lygis yra vertinamas, skaičiuojant daugelį tarptautinių inovacijų ir verslo sąlygų indeksų. Todėl yra siūloma, kad Komisijai vadovautų Vyriausybės kancleris arba jo pavaduotojas.

Numatoma, kad Komisija užtikrins vieningos ir nuoseklios valstybės politikos IN apsaugos srityje formavimą ir įgyvendinimą, analizuos institucijų funkcijų IN apsaugos srityje konsolidavimo poreikį, koordinuos kovos su IN teisių pažeidimais stiprinimą ir t.t.

Komisijos darbui organizuoti Komisijos sprendimu galės būti sudaromos darbo grupės.

Projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Derinimas: Projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Ekonomikos ir inovacijų, Finansų, Kultūros, Švietimo, mokslo ir sporto, Užsienio reikalų, Vidaus reikalų bei Žemės ūkio ministerijoms, Vyriausybės kanceliarijai, Generalinei prokuratūrai, Nacionalinei teismų administracijai, Lietuvos radijo ir televizijos komisijai, Valstybiniam patentų biurui, Muitinės departamentui prie Finansų ministerijos, Policijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos universitetų rektorių konferencijai, Patentinių patikėtinių institutui, Lietuvos advokatūrai, Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūrai, VšĮ Lietuvos inovacijų centrui, VšĮ Mokslo ir inovacijų integracijos centrui, Lietuvos antipiratinės veiklos asociacijai. Pastabas ir pasiūlymus pateikė Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Generalinė prokuratūra, Vidaus reikalų ministerija ir Lietuvos advokatūra. Dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta, pateikta derinimo pažyma.

Atitikimas Vyriausybės programai: Projektu prisidedama įgyvendinant Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 4.1.3.6 veiksmą – Bendros nacionalinės intelektinės nuosavybės sistemos pertvarkos, bendradarbiaujant su PINO, atlikimas.

Dalykinio vertinimo išvada: Pagal Vyriausybės įstatymą, Vyriausybės kancleris yra politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas, kurio esminė funkcija ir užduotis yra padėti Ministrui Pirmininkui įgyvendinti Vyriausybės programos nuostatas, dalyvauti formuojant ir įgyvendinant Ministro Pirmininko politines nuostatas ir prioritetus, sprendimus. Taip pat Vyriausybės kancleris padeda Vyriausybei ir Ministrui Pirmininkui koordinuoti ir įgyvendinti **bendruosius** valstybės valdymo efektyvumo didinimo klausimus.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad tarp Vyriausybės kanclerio funkcijų nėra atskirų specialiųjų valdymo sričių (*inter alia* IN apsaugos) koordinavimo, vieningos valstybės politikos atskiroje valdymo srityje formavimo ir pan. funkcijų. Vyriausybės kancleris ir/ar Vyriausybės kanceliarija neturi pavestų atskirų valdymo sričių, o yra skirta padėti užtikrinti Ministro Pirmininko ir Vyriausybės *in corpore* efektyvią veiklą.

Neneigiant to, kad IN apsauga yra itin svarbi valstybės politikos sritis, kurioje yra būtinas horizontalus koordinavimas, bet atsižvelgiant į tai, kas aukščiau išdėstyta, siūlytina atsisakyti Vyriausybės kanclerio (jo pavaduotojo) skyrimo Komisijos pirmininku, o siūlyti juo skirti Teisingumo ministrą.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų projektui neturi (2020 m. gegužės 27 d. išvada Nr. NV-1444).

Siūlome Projektą **svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.**

Patarėjas

Audrius Kasinskas

Audrius Kasinskas, tel. +370 706 63733, el. p. audrius.kasinskas@lr.lt